

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 25. svibnja 2020.
(OR. en)**

**2020/0069 (COD)
LEX 2001**

**PE-CONS 13/1/20
REV 1**

**AVIATION 57
CODEC 332**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O IZMJENI UREDBE (EZ) BR. 1008/2008
O ZAJEDNIČKIM PRAVILIMA ZA OBAVLJANJE ZRAČNOG PRIJEVOZA U ZAJEDNICI S
OBZIROM NA PANDEMIJU BOLESTI COVID-19**

UREDBA (EU) 2020/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 25. svibnja 2020.

**o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1008/2008 o zajedničkim pravilima za obavljanje
zračnog prijevoza u Zajednici s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 15. svibnja 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. svibnja 2020.

budući da:

- (1) Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do naglog smanjenja zračnog prometa zbog znatnog pada potražnje za prijevozom i izravnih mjera, kao što su zatvaranje granica i zabrane zračnog prometa, koje su donijele države članice i treće zemlje radi ograničavanja širenja pandemije.
- (2) Prema podacima koje je objavio Eurocontrol, upravitelj mreže za mrežne funkcije zračnog prometa jedinstvenog europskog neba, zračni promet u europskoj regiji na kraju ožujka 2020. pao je za približno 90 % u odnosu na ožujak 2019. Zračni prijevoznici izvješćuju o velikom padu rezervacija zbog pandemije bolesti COVID-19 te otkazuju letove u zimskom razdoblju reda letenja 2019.–2020. i ljetnom razdoblju reda letenja 2020. Nagli pad potražnje i dosad neviđeni broj otkazivanja doveli su do ozbiljnih problema s likvidnošću za zračne prijevoznike. Ti su problemi s likvidnošću izravno povezani s pandemijom bolesti COVID-19.

- (3) Zračni prijevoznici Unije, koji su prije pandemije bolesti COVID-19 bili financijski stabilni, suočavaju se s problemima s likvidnošću koji bi mogli dovesti do privremenog oduzimanja ili poništavanja njihove operativne licencije, ili do njezine zamjene privremenom licencijom, a bez postojanja strukturne ekonomske potrebe za tim. Izdavanje privremene licencije na temelju članka 9. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog Parlamenta i Vijeća¹ moglo bi poslati negativan signal tržištu kada je riječ o sposobnosti zračnog prijevoznika za preživljavanje, a to bi moglo otežati druge, inače privremene, financijske probleme. Stoga je primjereno da se na temelju procjena koje su provedene tijekom razdoblja od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2020., a pod uvjetom da nije ugrožena sigurnost i da postoji realna mogućnost za zadovoljavajuću financijsku sanaciju unutar razdoblja od 12 mjeseci, takvim zračnim prijevoznicima operativna licencija privremeno ne oduzme niti poništi. Na kraju tog razdoblja od 12 mjeseci zračni prijevoznik Unije trebao bi podlijegati postupku utvrđenom u članku 9. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1008/2008. Obveza predviđena u članku 9. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1008/2008. o obavješćivanju Komisije trebala bi se također primjenjivati na odluke kojima se privremeno ne oduzima ili poništava operativna licencija.

¹ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

- (4) Uz hitne mjere koje bi se mogle primijeniti u slučaju iznenadnih kratkotrajnih poteškoća, izazvanih nepredvidivim i neizbježnim okolnostima, na temelju članka 21. Uredbe (EZ) br. 1008/2008., države članice trebale bi moći odbiti, ograničiti ili uvesti uvjete za korištenje prava prometovanja radi suočavanja s problemima izazvanima pandemijom bolesti COVID-19, koji bi mogli biti dugotrajniji. Takvim hitnim mjerama donesenima u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 trebala bi se poštovati načela razmjernosti i transparentnosti te bi se one trebale temeljiti na objektivnim i nediskriminirajućim mjerilima koja se primjenjuju u skladu s člankom 21. Uredbe (EZ) br. 1008/2008.
- (5) U zračnim lukama u kojima je broj pružatelja zemaljskih usluga ograničen na temelju članka 6. stavka 2. i članka 9. Direktive Vijeća 96/67/EZ¹ pružatelji se mogu izabrati na maksimalno razdoblje od sedam godina. Pružatelji koji su pri kraju tog razdoblja mogu, uslijed toga, imati poteškoća s ostvarivanjem pristupa financiranju. To maksimalno razdoblje trebalo bi stoga produljiti.

¹ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).

- (6) Zbog pandemije bolesti COVID-19 u zračnim lukama u kojima je broj pružatelja zemaljskih usluga ograničen može se dogoditi da u pojedinoj od tih zračnih luka jedan pružatelj usluga ili više njih prestanu pružati svoje usluge prije nego što se novi pružatelj može odabrati na temelju postupka utvrđenog u članku 11. stavku 1. Direktive 96/67/EZ. U takvim okolnostima primjereno je da upravljačko tijelo zračne luke može izravno odabrati pružatelja zemaljskih usluga za pružanje tih usluga na maksimalno razdoblje od šest mjeseci. Trebalo bi podsjetiti na to da se ako upravljačko tijelo zračne luke zbog pandemije bolesti COVID-19 mora nabavljati zemaljske usluge i ako je to upravljačko tijelo naručitelj u smislu članka 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, primjenjuje Direktiva 2014/25/EU.
- (7) Zadovoljavajuću financijsku sanaciju trebalo bi provesti s pomoću plana čiji je cilj spriječiti otpuštanja i koji sadržava jamstva da financijska sanacija neće negativno utjecati na prava radnika. Produljenje odobrenjâ za pružatelje zemaljskih usluga trebalo bi imati za cilj očuvanje radnih mjesta i prava radnika.
- (8) Teško je predvidjeti daljnji razvoj pandemije bolesti COVID-19 i njezine posljedice za sektor zračnog prometa. Komisija bi trebala neprekidno analizirati posljedice pandemije bolesti COVID-19 za sektor zračnog prometa, a Unija bi trebala moći produljiti, bez nepotrebne odgode, razdoblje tijekom kojeg se primjenjuju mjere predviđene ovom Uredbom ako se nepovoljni uvjeti nastave.

¹ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

- (9) Kako bi se produljilo, ako to bude potrebno i opravdano, razdoblje tijekom kojeg nadležna tijela za izdavanje dopuštenja mogu odlučiti da neće privremeno oduzeti ili poništiti operativne licencije, razdoblje tijekom kojeg države članice mogu odbiti, ograničiti ili uvesti uvjete za korištenje prava prometovanja i razdoblje tijekom kojeg se ugovori s pružateljima zemaljskih usluga mogu produljiti i tijekom kojeg upravljačko tijelo zračne luke može izravno odabrati pružatelja zemaljskih usluga, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s izmjenom Uredbe (EZ) br. 1008/2008. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (10) S obzirom na hitnost koja proizlazi iz iznimnih okolnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 koje opravdavaju predložene mjere i, konkretnije, radi brzog donošenja potrebnih mjera kako bi se odgovorilo na teške i neposredno predstojeće problema s kojima se sektor suočava, smatralo se primjerenim predvidjeti iznimku od roka od osam tjedana iz članka 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji (UEU), UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

¹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (11) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno izmjenu Uredbe (EZ) br. 1008/2008 s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegovog opsega ili učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (12) Zbog nepredvidljivog i iznenadnog izbijanja bolesti COVID-19 i zakonodavnih postupaka potrebnih za donošenje odgovarajućih mjera nije bilo moguće donijeti takve mjere na vrijeme. Zbog toga bi odredbe ove Uredbe trebale obuhvatiti i određeno razdoblje prije njezina stupanja na snagu. S obzirom na prirodu tih odredaba, takav pristup ne dovodi do povrede legitimnih očekivanja dotičnih osoba.
- (13) Uredbu (EZ) br. 1008/2008 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (14) S obzirom na hitnost koja proizlazi iz iznimnih okolnosti koje opravdavaju utvrđene mjere, ova Uredba trebala bi hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 1008/2008 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ovom se Uredbom uređuje licenciranje zračnih prijevoznika Zajednice, pravo zračnih prijevoznika Zajednice na obavljanje usluga zračnog prijevoza unutar Zajednice te utvrđivanje cijena usluga zračnog prijevoza unutar Zajednice. Njome se utvrđuju i privremena pravila za pružanje zemaljskih usluga u zračnim lukama Unije.”.

2. u članku 9. umeću se sljedeći stavci:

„1.a Na temelju procjena iz stavka 1. koje su provedene od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2020., nadležno tijelo za izdavanje dopuštenja može odlučiti prije kraja tog razdoblja da neće privremeno oduzeti niti poništiti operativnu licenciju zračnog prijevoznika Unije, pod uvjetom da sigurnost nije ugrožena i da postoji realna mogućnost za zadovoljavajuću financijsku sanaciju unutar razdoblja od 12 mjeseci. Nadležno tijelo za izdavanje dopuštenja procjenjuje financijsku uspješnost zračnog prijevoznika Unije na kraju razdoblja od 12 mjeseci te odlučuje hoće li privremeno oduzeti ili poništiti operativnu licenciju i izdati privremenu licenciju na temelju stavka 1.

- 1.b Ako Komisija na temelju podataka koje je objavio Eurocontrol, upravitelj mreže za mrežne funkcije zračnog prometa jedinstvenog europskog neba, utvrdi da se nastavlja smanjenje razine zračnog prometa u usporedbi s razinom zračnog prometa u odgovarajućem razdoblju 2019. godine i da će se to smanjenje vjerojatno nastaviti te također utvrdi da je, sudeći prema najboljim dostupnim znanstvenim podacima, kao što su podaci Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti, ta situacija posljedica pandemije bolesti COVID-19, Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 25.a kako bi izmijenila ovu Uredbu na odgovarajući način produljujući razdoblje od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2020. iz stavka 1.a ovog članka.
- 1.c Komisija neprekidno prati situaciju koristeći se kriterijima utvrđenima u stavku 1.b. Na temelju informacija koje su joj dostupne Komisija do 15. studenoga 2020. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi sažeto izvješće o ovom pitanju. Ako se kriteriji iz stavka 1.b ispune, Komisija u najkraćem mogućem roku donosi delegirani akt predviđen u stavku 1.b.
- 1.d Ako u slučaju dugotrajnih posljedica pandemije bolesti COVID-19 za sektor zračnog prometa u Uniji to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, na delegirane akte donesene na temelju ovog članka primjenjuje se postupak predviđen u članku 25.b.”.

3. umeće se sljedeći članak:

„Članak 21.a

Hitne mjere povezane s pandemijom bolesti COVID-19

1. Ne dovodeći u pitanje članak 21., za razdoblje od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2020. države članice mogu bez pristanka Komisije iz članka 21. stavka 1. odbiti, ograničiti ili uvesti uvjete za korištenje prava prometovanja ako je ta mjera potrebna kako bi se odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19. Takvom mjerom moraju se poštovati načela razmjernosti i transparentnosti te se ona mora temeljiti na objektivnim i nediskriminirajućim mjerilima.
2. Dotična država članice bez odgode obavješćuje Komisiju i ostale države članice o toj mjeri kako je navedena u stavku 1. i o njezinu trajanju te im pruža odgovarajuće razloge koji opravdavaju potreba za tom mjerom. Ako država članica izmijeni, suspendira ili povuče tu mjeru nakon stupanja na snagu ove Uredbe, o tome obavješćuje Komisiju i ostale države članice.
3. Komisija može na zahtjev bilo koje uključene države članice ili više njih ili na vlastitu inicijativu suspendirati mjeru iz stavka 2. ako ona ne ispunjava zahtjeve iz stavka 1. ili ako je na neki drugi način u suprotnosti sa zakonodavstvom Unije.

4. Ako Komisija na temelju najboljih znanstvenih saznanja, dokaza i podataka, kao što su podaci Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti, kojima se potvrđuje daljnje postojanje pandemije bolesti COVID-19 utvrdi da je vjerojatno da bi odbijanja, ograničenja ili uvođenje uvjeta za korištenje prava prometovanja od strane država članica mogli biti potrebni i nakon razdoblja iz stavka 1. ovog članka, Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 25.a kako bi izmijenila ovu Uredbu na odgovarajući način produljujući to razdoblje.
5. Komisija neprekidno prati situaciju koristeći se kriterijima utvrđenima u stavku 4. Na temelju informacija koje su joj dostupne Komisija do 15. studenoga 2020. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi sažeto izvješće o ovom pitanju. Ako je to potrebno, Komisija u najkraćem mogućem roku donosi delegirani akt iz stavka 4.
6. Ako u slučaju dugotrajnih posljedica pandemije bolesti COVID-19 za sektor zračnog prometa u Uniji to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, na delegirane akte donesene na temelju ovog članka primjenjuje se postupak predviđen u članku 25.b.”.

4. umeću se sljedeće poglavlje:

„POGLAVLJE IV.a

PRIVREMENA PRAVILA ZA ZEMALJSKE USLUGE

Članak 24.a

1. Odstupajući od članka 11. stavka 1. točke (d) Direktive Vijeća 96/67/EZ*, ugovori s pružateljima zemaljskih usluga ili odobrenja dodijeljena pružateljima zemaljskih usluga, koji su odabrani na temelju postupka utvrđenog u članku 11. stavku 1. te direktive koji istječu u razdoblju od ... [umetnuti datum stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni] do 31. prosinca 2021. mogu se produljiti do 31. prosinca 2022.
2. Odstupajući od članka 11. stavka 1. točke (e) Direktive 96/67/EZ, ako tijekom razdoblja od 1. ožujka 2020. do 31. prosinca 2020. pružatelj zemaljskih usluga prestane obavljati svoju djelatnost prije kraja razdoblja za koje je izabran, upravljačko tijelo zračne luke ili nadležno tijelo države članice smije izravno odabrati pružatelja zemaljskih usluga za pružanje usluga na maksimalno razdoblje od šest mjeseci ili na razdoblje do 31. prosinca 2020., ovisno o tome koje je razdoblje dulje.

3. Ako Komisija na temelju podataka koje je objavio Eurocontrol utvrdi da se nastavlja smanjenje razine zračnog prometa u usporedbi s razinom zračnog prometa u odgovarajućem razdoblju 2019. godine i da će se to smanjenje vjerojatno nastaviti te da je ta situacija posljedica pandemije bolesti COVID-19 i da ono dovodi do prekida pružanja zemaljskih usluga ili poteškoća pružateljâ zemaljskih usluga koji pružaju usluge u zračnim lukama Unije s pristupom financiranju, Komisija je donosi delegirane akte u skladu s člankom 25.a kako bi izmijenila ovu Uredbu na odgovarajući način produljujući razdoblja iz stavaka 1. i 2. ovog članka.
4. Komisija neprekidno prati situaciju koristeći se kriterijima utvrđenima u stavku 3. Na temelju informacija koje su joj dostupne Komisija do 15. studenoga 2020. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi sažeto izvješće o ovom pitanju. Ako je to potrebno, Komisija u najkraćem mogućem roku donosi delegirani akt predviđen u stavku 3.
5. Ako u slučaju dugotrajnih posljedica pandemije bolesti COVID-19 za sektor zračnog prometa u Uniji to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, na delegirane akte donesene na temelju ovog članka primjenjuje se postupak predviđen u članku 25.b.

* Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).”

5. umeću se sljedeći članci:

„Članak 25.a

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 1.b, članka 21.a stavka 4. i članka 24.a stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od godine dana počevši od ... [SL: molimo umetnuti datum stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 1.b, članka 21.a stavka 4. i članka 24.a stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 1.b, članka 21.a stavka 4. i članka 24.a stavka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 25.b

Hitni postupak

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se sve dok nije podnesen nikakav prigovor u skladu sa stavkom 2. Prilikom priopćenja delegiranog akta Europskom parlamentu i Vijeću navode se razlozi za primjenu hitnog postupka.
2. Europski parlament ili Vijeće mogu podnijeti prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 25.a. U takvom slučaju Komisija bez odgode stavlja dotični akt izvan snage nakon što joj Europski parlament ili Vijeće priopće svoju odluku o podnošenju prigovora.”.

Članak 2.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik